

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 160. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

GANDI ARETIRAN

Včeraj je indska vlada pustila aretirati Gandija - Aretacija je izzvala po vsej Indiji veliko senzacijo ter izzvala v mnogih mestih velike izgrede

London, 5. maja. Včeraj ponoči je bil na povelje indske vlade aretiran voditelj in iniciator uporne akcije indskih nacionalistov proti angleški nadvladi v Indiji, Mahatma Gandi, v svojem stanovanju v Dourasu, v Cambayskem zalivu. O aretaciji je bil izdan kratek uradni komunik, ki napoveduje, da bo Gandi prepeljan v kaznilnico v Yerodi Poona. Aretacijsko povelje je utemeljeno z zakonom iz l. 1927, ki dovoljuje v izrednih primerih aretacijo brez predhodnega postopanja proti aretirancu.

Vest o aretaciji se je včeraj razširila po vsej Indiji ter je naravno izzvala veliko senzacijo, da se je aretacija Gandija že dolgo pričakovala. Po lastni izjavi je Gandi s tem dosegel pravi cilj svojega pohoda k morju, naglašajoč, da kršenje solnega monopola ni imelo nikakega drugega namena, kakor da izzove angleške oblasti, da ga aretirajo. Bližnji dnevi bodo pokazali, kako bodo Gandijevi pristaši in indski nacionalisti sprejeli aretacijo svojega voditelja.

Takoj po aretaciji se je sestal tkzv. vojni svet nacionalističnega pokrajinskega kongresa v Bombayu, ki je pro-

glasil včerajšnjo nedeljo za narodni žalni dan. O nadaljnjih ukrepih bo sklepalo vodstvo vseindijskega kongresa, ki se bo sestalo jutri. Ker je pričako-

vati, da bo imela aretacija Gandija za posledico krvavo revolucijo, so angleške oblasti izdale izredno stroge varnostne ukrepe. Londonska vlada je na svoji seji, ki se je vršila minulo sredo, v naprej odobrila vse ukrepe indske vlade, ki ima na ta način docela proste roke.

Bombay, 5. maja. Gandi je bil včeraj z močno stražo pod nadzorstvom oklopnih avtomobilov in vojni letal prepeljan v Borivil pri Bombayu. V minuli noči so ga od tam v največji tajnosti odpeljali neznano kam. Zaradi stroge cenzure še ni točnih poročil, ne potrjene vesti pa govore o izbruhu velikih nemirov v Bombayu in drugih večjih centrih Indije.

London, 5. maja. Danes se bo pričela v Bombayu razprava proti 31 komunistom, ki so bili aretirani že tekom l. 1929 ter obtoženi, da so umorili policijskega komisarja Saundersa in snovali zaroto proti angleški vladi v Indiji. Angleške oblasti so sklenile, da bodo postopale proti komunistom z največjo strogostjo ter da se bo vršil proces tudi v primeru, da bi ga skušali obtoženi komunisti ovirati z gladovno stavko.

Doumergue v Alžiru

Pariz, 5. maja. AA. »Le Temps« posveča potovanju predsednika francoske republike Doumergue v Alžir članek in ugotavlja, da je Francija v Alžiru izvršila dela, ki so po svoji veljavi, učinkovitosti in obsežnosti taka, kakršnih civilizirani narod še ni izvršil izven svojih lastnih meji.

Nemška mornarica v Italiji

Rim, 5. maja. AA. Po poročilu iz Catanije so italijanske in nemške bojne ladje v pristanišču Catanije sprejele jahto italijanskega kralja s topovskimi streli. Kralj je sprejel poveljnika nemških bojnih ladij kontraadmirala von Gaadischea na krovu svoje jachte. Po sprejemu nemškega admirala je italijanski kralj v spremstvu ministra vojske in drugih vojaških dostojanstvenikov obiskal mestno hišo, kjer mu je meščanstvo priredilo vilike ovacije. Po obisku monumentalne cerkve Benediktincev, kjer je bila odkrita plošča z imeni 2300 vojakov iz Catanije, padlih v svetovni vojni, je kralj otvoril novo palačo pošte in bronjava.

Letalski promet Beograd-Podgorica

Beograd, 5. maja. Danes je bila otvorena zračna proga Beograd-Sarajevo-Podgorica. Prvo letalo, ki je startalo ob 7. zjutraj na zemunskem letališču, je pilotiral šef - pilot Striševski. Z njim je potoval direktor jugoslovenske družbe za zračni promet Sondermayer in pet novinarjev. Letalo je prispelo ob 9. v Sarajevo ter je po kratkem pristanku nadaljevalo polet v Podgorico, kjer je pristalo ob 11. Popoldne ob 2. starta k povratku v Beograd, kamor bo prispelo ob 5. Na tej progi se bo odslej vršil reden vsakodnevni promet.

Volitve v Franciji

Pariz, 5. maja. Pri včerajšnjih nadomestnih volitvah v departementu Loraine je bil ponovno izvoljen socialistični poslanec L. Hebede, v Larchanieru pa desničarski radikal Boiesin.

Telovadne tekme italijanskih fašistov

Rim, 5. maja. AA. Včeraj so bile v fašističnem stadionu velike lahke - atletične in telovadne tekme. Prisostvovalo jim je 25.000 avangardistov. Predsedniku italijanske vlade so bile prirejene viharne ovacije.

200 ljudi našlo smrt v tajfunu

Tokio, 5. maja. Tajfun, ki je pretekli petek divjal nad južnim delom otoka Sahalina in na otoku Hakaide, je povzročil ogromno škodo. Nad 200 ljudi je izgubilo življenje. Našli so že 94 trupel, nad sto oseb še pogrešajo.

Razkrinkane sovjetske intrige v Ameriki

Senzacionalna razkritja šefa newyorške policije — Komunistična propaganda pod krinko trgovskega udejstvovanja

New York, 5. maja. Šef newyorške policije Whalen je objavil celo vrsto tajnih dokumentov, s katerimi dokazuje, da je bila službena »Ruska trgovska družba« v New Yorku centrala za komunistično agitacijo v Združenih državah. Kominternu je pod krinko trgovskega udejstvovanja razpredla po Ameriki gosto propagandno mrežo. Tajna newyorška policija je po večmesečnem napornem delu razkrinkala sovjetske

intrige in dobila v roke dragocene dokumente. Iz teh je tudi razvidno, da sta zelo kompromitirana vodja »Ruske trgovske družbe« v New Yorku Peter Bogdanov in vodja sovjetskega informacijskega biroja v Washingtonu Skvirski. Skvirski sam označuje v izjavi, ki jo je dal listu takoj po Whalenovih razkritjih, te dokumente za lažifikate.

Velika falzifikatorska afera v Parizu

Ponarejanje slik znamenitih umetnikov — Razni ljudje oškodovani za 4 milijone frankov

Pariz, 5. maja. Policija je po dolgem prizadevanju odkrila velikansko falzifikatorsko afero, v katero je zapletenih več francoskih slikarjev. Falzifikatorji so ponarejali slike znamenitih umetnikov srednjega veka ter jih za drag denar prodajali ljubiteljem in raznim muzejem. Kot glavni krivec je bil aretiran vnuk slovitega francoskega slikarja Charlesa Francois Millet. Niemu je pomagal pri falzificiranju slik slikar Cassau. Ponarejene slike sta prodaja-

la po 100.000 frankov ter sta na ta način ogoljufala po dosedanjih ugotovitvah policije za 3 do 4 milijone frankov. Ugotovilo se je, da so vse Milletove slike v muzeju Burbison falzificirane. Strokovnjake sta ogoljufala na ta način, da je Millet falzificiral pisma svojega starega očeta ter s tem dokazoval, da je slike narisal stari Millet. Cassau so zalotili pri delu ter je vse priznal. Afera je zbudila v francoskih umetniških krogih mnogo prahu.

Ogromen požar ogroža New York

Veliki gozdni požari ogrožajo newyorška predmestja — 200 hiš že zgorelo — Mnogo človeških žrtev

New York, 5. maja. New York in okoliška mesta ogroža katastrofalen gozdni požar, ki je zajel ogromne gozdove na severozapadu. V širini 20 km so v plamenih ogromni gozdni kompleksi, ki vedno bolj ogrožajo zlasti Long Island, New Jersey in Staaten Island. Ker piha močan veter v smeri proti mestu, se ogenj naglo širi. Več tisoč orajev je že popolnoma uničenih, gasilna akcija pa doslej nima nikakega uspeha in se je bati, da bo ogenj zajel še večje komplekse. Južnozahodni del New Hampshirea je že v plamenih, ker je zgorelo nad 200 hiš. Število človeških žrtev še ni znano. Tudi škoda se zaenkrat ne da niti približno oceniti. Iz vseh večjih krajev je bilo pozvano na pomoč vojaštvo in gasilci.

Nova panika na newyorški borzi

Znaten padec tečaja vrednostnih papirjev — Pet milijonov delnic v borznem prometu

New York, 5. maja. Preteklo soboto so na borzi tečaji tako znatno padli, kakor niti v najbolj kritičnih dneh. Že proti koncu poslovanja na borzi v petek so zaznamovali izredno slabo tendenco, ki se je v soboto razvila v pravo paniko. Vrednostni papirji, ki so bili

v zadnjem času favorizirani, so bili vrženi na trg v množinah po 50.000 kosov. Padec kurza posameznih papirjev je znašal 5 do 15 točk. Borzljanci so si šele oddahnili, ko so borzo zaprli. Cenijo, da je znašal promet na sobotni borzi 5 milijonov delnic.

Civilizacije ni mogoče graditi na bedi

London, 5. maja. AA. Banketa v proslavo otvoritve »Royal academy« ee je udeležilo mnogo odličnega občinstva. V odgovoru na zdravico kr. rodbini je yorški vojvoda dejal, da se morajo prizadevanja za ureditev življenjskih pogojev v veliki industriji ravnati po priznanem načelu, da je zdravje in zadovoljstvo državljanov bistven pogoj za čvrsto in uspešno politično življenje. Zato je nemogoče civilizacijske izpopolnitve graditi na bedi in pomanjkanju. Umetnost sama ne more cveteti brez pokroviteljstva. Po občem priznanju ima umetnost velik vzgojni pomen in dviga čustva ter krepi moralne nagibe. Zato morajo podpirati umetnost predvsem oni, ki vodijo občinarodne posele.

Imenovanje v sodni službi

Beograd, 5. maja. Z ukazom Nj. Vel. kralja je imenovan za predstojnika okrajnega sodišča v Mokronogu sodnik tega sodišča dr. Fran Kosa.

Znižanje občinske trošarine

Vesti, ki so jih objavili listi o znižanju ljubljanske občinske trošarine, so netočne. Objavljena znižana trošarinska tarifa predstavlja šele predlog, o katerem bo te dni razpravljala finančni odbor občinskega sveta. V veljavi je torej še vedno prvotna trošarinska tarifa.

Iz policijske kronike

V nedeljo policija ni mela mnogo opravka. Razen nekaj aretacij zaradi pisanosti in izgrediv sta javila policiji tatvino oblike delavca iz Bosne, zaposlena na stavbišču »Mavrič«, Zalič Ibro in Paizetović Ale. Stanovala sta v delavski baraki na stavbi. Popoldne se je v barako splazil neznan tat in odnesel Zaliču kovček s sivo obleko in perilom, tako da trpi delavec okoli 500 Din škode. Sodelavcu Paizetoviću je pa tat odnesel čevlje, hlače in perilo v vrednosti okoli 600 Din. Oškodovana nista mogla nikogar osumiti tatvine. Zidaria Ropotca Josipa iz Rožne doline je popadel pes poštnega tajnika Koruna in ga lahko poškodoval. Pes je po živinozdravniškem spričevanju zdrav in doslej ni bil popadljiv. Ropotca so v antiribičnem zavodu preiskali.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.76, Berlin 13.4825 do 13.5125 (13.4975), Bruselj 7.8894, Budimpešta 9.8850, Curih 1094—1097.4 (1095.9) Dunaj 7.9544—7.9844 (7.9694), London 274.45—275.20 (274.85), New York 56.435, Pariz 220.85—222.85 (221.85), Praga 167.06 do 167.86 (167.46), Trst 295.44—297.44 (296.44).

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.25, London 25.07, New York 515.90, Bruselj 71.97, Milan 27.05, Madrid 63.90, Amsterdam 207.60, Berlin 123.15, Dunaj 72.72, Sofija 3.74, Praga 15.28, Varšava 67.85, Budimpešta 90.20, Bukarešta 3.0775.

Zagrebski teroristi pred sodiščem

Tudi Mocnaj, ki je pisal grozilna pisma vodilnim osebam, taji svoja dejanja

Beograd, 5. maja. V nadaljevanju razprave proti zagrebškim teroristom je bil danes pred državnim sodiščem za zaščito države zaslišan Velimir Mocnaj, slušatelj filozofije na zagrebški univerzi. Obtožen je, da je kot član tajne teroristične organizacije sestavil peklenjske stroje in pisal grozilna pisma ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću, zagrebškemu policijskemu šefu dr. Bedekoviću in direktorju Ju-

goštampe, v katerih jim je grozil s smrtjo ter zahteval izpremembo državne ureditve. Tekom preiskave je vse to priznal, pri današnjem zaslišanju pa svoje prejšnje izjave oporeka in priznava samo to, da je sestavil nedolžne petarde, s katerimi so hoteli demonstrirati. Zagovarja se precej nerodno in komfuzno. Opolodne je pričelo čitanje zapisnikov o njegovem zaslišanju na policiji in pred preiskovalnim sodnikom

Velike manifestacije v Bukarešti

40.000 pristašev liberalne stranke je defiliralo tri ure mimo kraljevega dvora

Bukarešta, 5. maja. Povodom zaključka kongresa liberalne stranke so se vršile včeraj v Bukarešti velike manifestacije. Ogromna povorka, v kateri je bilo po poročilih bukareških listov nad 40.000 ljudi, je tri ure defilirala mimo kraljevega dvora. Manifestacije so

potekle v najlepšem redu in ni bilo nikjer niti najmanjšega incidenta. Kongres je po večdnevem zasedanju odobril novi program stranke in proklamacija, ki jo bo stranka izdala na narod. Vsebinska te proklamacije še ni znana. Napovedujejo pa se senzacije.

Oboroževanje nemških monarhistov

V nemškem mornariškem klubu je policija zaplenila velike količine orožja

Berlin, 5. maja. V soboto so v čolnih nemškega mornariškega kluba ter v berlinskem stanovanju njegovega predsednika, vladnega svetnika pri državnem patentnem uradu dr. Lübbenu, izvršili preiskavo ter zaplenili večje število pušk in revolverjev, kakor tudi večjo množino municije. Dr. Lübben in dva člana kluba so bili aretirani. Policija je za enkrat mnenja, da gre le za vezbalno orožje, zlasti, ker se puške in revolverji nahajajo v izbornem stanju. Ker se v mornariškem sportnem klubu nahajajo večinoma mladi ljudje, obstoja sum, da so v klubu vključeni oficirji vezbali mlajše člane

in ravnanju z orožjem. Čuje se tudi, da je bila v klubu uvedena vojaška disciplina in da so se vršile vežbe v povsem vojaškem duhu. Policija skuša sedaj dognati, v kak namen naj bi služilo vezbanje v robi orožja. Našla je tudi ročne bombe, povsem opremljene z vžigalniki. Ali bodo sledile še nadaljne aretacije, še ni gotovo. Zlasti se trudijo dognati, ali gre za tajno organizacijo, ki naj bi pomenila nadaljevanje na Pruskem prepovedane organizacije »Wi-king«, kar bi se lahko domnevalo na podlagi zaplembe 600 članskih znakov te organizacije.

Vodilna zastopnika Rdečega križa v Jugoslaviji

Beograd, 5. maja. Davi sta prispela semkaj podpredsednik mednarodnega Rdečega križa polkovnik Braut in predsednik higijenske sekcije Rdečega križa dr. Honder. V Beogradu so ju sprejeli zastopniki jugoslovenskega Rdečega križa. Tekom svojega bivanja v naši državi ei bosta ogledala razne zdravstvene ustanove.

Ekshumacija bivših madžarskih mornarjev

Split, 5. maja. Kmalu po prevratu je izbruhnil pri Splitu na neki madžarski ladji leta 1918. velik požar, v katerem je našlo 118 madžarskih častnikov in mornarjev smrt. Vse ponesrečene so pokopali na pokopališču pri Sv. Stjepanu. Te dni bo izvršena ekshumacija vseh teh madžarskih mornarjev ter jih bodo prepeljali v Budimpešto.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Na periferiji mesta, pa tudi v mestu samem ljudje pridno grade hiše

Ljubljana, 5. maja.

Zadnje dni je deževno vreme neugodno vplivalo na zidarska zunanja dela, tem prične pa so se ometavali notranji prostori v novih hišah in vilah. Na Borštnikovem trgu si je lani dal napraviti elektro-tehnik Ivan Mihelič k enonadstropni hiši pritičen prizidek, ki ga je letos dvignil za eno nadstropje in je v ta namen že postavljen oder ob poslopiju. Zidarska dela ima v rokah zidarski mojster Franc Živec.

V Razlagovi ulici si je zgradil že lanske jeseni Franc Slova, trževac z drvin in premogom, odprto leseno lopo, poleg katere je zdaj v delu zidano gospodarsko poslopje. V pritičju bo hlev, zgoraj pa pisarna in sobe za posle. Podlaj si postavi tu še stanovanjsko hišo ter bo pritično hišo (št. 20) v isti ulici prodal. Odkar se je izvršila v tej ulici kanalizacija in so izkopali globoke odtokne jarko prako travnikov, je tamkajšnji svet bolj suh ter ugodnejši za zidanje hiš in drugih poslopij. Travniki so parcelirani in bo v par letih nastalo tu novo predmestje.

V Klunovi ulici bo imel že letošnje poletje novo zalo hišo pol. stražnik Franc Dražek. Stanovanja bodo v pritičju, v prvem nadstropju in pa pod streho. Zidarska dela so toliko napredovala, da bo zidovje že prihodnji teden pod streho, na kar se prične z ometavanjem zidu znotraj in zunaj. To lično oči gradi zidar-ki mojster Anton Celarc.

Na drugi strani te ulice poganja iz gramoznih tal temeljno betonsko zidovje visokopritične hiše železnikega uslužbenca Jakoba Nanuta. Pod njegovo streho bodo stanovanja v visokem pritičju, v tih in pod streho. V kratkem položje na betonski temeli ploščo, ostalo zidovje bo pa iz zidne opeke. Ker je v tleh gramoz in pesek, bodo tudi kletni prostori dovolj suhi in zdravi. Zidarska dela vodi zidar-ki moj-

ster A. Tavčar. Obe hiši bosta porabni že to poletje.

Na vzhodni strani Kette-Murnove ceste rase iz tal dvojna enonadstropna hiša Antona Sladiča in Josipa Sliha. Betonsko temeljno zidovje je gotovo in se že stavi stene iz zidne opeke. Hiša bo v dveh mesecih povsem gotova in se bosta gospodarska vselila pod svojo streho. V vsaki hiši bodo po štiri stanovanja. Gradnjo vodi zidar-ki mojster Anton Mavrič.

Blizu tam ima enonadstropno lično hišo šolski upravitelj J. Čuček domala popolnoma izdelano. Stanovanja so okusno poslikana, imajo parketna tla in druge moderne naprave. V te svetle, suhe in solne sobe se preselijo stranke že prihodnje dni. Tudi to lepo zgradbo je postavil zidar-ki mojster Anton Mavrič.

Na Galjevičevem pritičju hišice iz mehkih tal kakor gobe po dežju. V kratkem bo ves ta travnik, ki se razprostira med železniškim tirom in potokom Galjevič, izpremenjen v naselje, ki bo imelo 104 domaćih. Doslej je naraslo njih število na 96 in stoji v osmih vrstah. Vsak gospodar ima sveta po 100 do 150 kvadratnih metrov. Pota so se že znatno izboljšala in utrčila. Da imajo ljudje zdravo pitno vodo, je dal magistrat napraviti še dva vodnjaka. Po ulicah je napeljana elektrika in razsvetljava, ki jo dobe sčasoma tudi hiše. Ljudje so s svojimi domovi voščje zadovoljni. Sobe so suhe in svetle, torej zdrave. Da se ustreže številnim prošnjam za zgradbo takih hiš, namerava mestni magistrat kupiti še vzhodno od tega naselja ležeči travnik. Podobna je, da bo ta kolonija še močno narasla. A kolikor več se bo tu gradilo, toliko manjša bo stanovanjska mizerija v mestu. In v tem oziru je magistrat že dosti naredil, za kar mu gre javna pohvala.

Pospeševanje tujskega prometa

Ustanovitev tujsko-prometnega sveta — Glavne določbe pravilnika za pospeševanje tujskega prometa

Ljubljana, 5. maja.

Občinski svet ljubljanski je na svoji zadnji seji sklenil ustanoviti tujsko-prometni svet za mesto Ljubljano ter je tudi odobril pravilnik, po katerem bo svet posloval. Ker je ustanovitev tega sveta velikega pomena za razvoj Ljubljane, navajamo v naslednjem glavne določbe na občinski seji sprejetega pravilnika.

Tujsko prometni svet ni pravna oseba, temveč le skupina strokovnih izvajalcev, ki je posvetovalni organ župana in občinske uprave v tujsko prometnih zadevah. Namen TPS je pospeševati dotok tujcev v Ljubljano z vsemi dosegljivimi sredstvi ter vršiti sploh vse tujsko-prometne agende za mesto Ljubljano.

TPS izdela vsako leto najkasneje do konca septembra načrt o vseh akcijah TPS v bodočem proračunskem letu, upoštevajoč pri tem finančno moč občine in za tujski promet razpoložljiva sredstva.

Glavne naloge TPS so: 1. Evidenca tujskega prometa v Ljubljani (statistika), 2. evidenca sob in prenočišč v Ljubljani, 3. ureditev Ljubljane v estetskem in tujsko-prometnem pogledu, 4. izdajanje in razpošiljanje propagandnega materiala ter ožek stik z važnimi tujsko-prometnimi institucijami v tu- in inozemstvu ter izmenjevanje propagandnega materiala in sicer oboje sporazumno z Zvezo za tujski promet v Ljubljani, 5. pripravljanje in prirejanje prireditelj, ki naj privabijo tujce v Ljubljano, 6. skrb za tuje: regulacija cen, informacija, zabava, udobnost in druge ugodnosti, 7. vsi drugi ukrepi, ki služijo povečanju tujskega prometa v Ljubljani.

Redne člane TPS imenuje občinski svet iz vrst priznanih interesentov in strokovnjakov za tujski promet v Ljubljani. Poleg teh sta člana TPS vsaj dva obč. svetnika, ki jih izvoli občinski svet, ter en magi-

stratni uradnik kot tajnik-referent TPS in načelnik pisarne.

Število rednih članov TPS je najmanj 5 in največ 10.

Poslovna doba članov TPS traja tri leta.

Župan, pa tudi načelnik TPS lahko ob potrebi pokliče k posameznim sejam še posebne strokovnjake.

Župan določa enega izmed občinskih svetnikov, ki so člani TPS, za načelnika TPS. Načelnik nadzoruje vse delo, daje potrebna navodila tajniku in pisarni, odreja seje, ki jih tudi sam vodi.

Tajnik TPS vodi pisarniške posle ter izvršuje sklepe in nasvete TPS.

Pisarniške moči in potrebščine kakor tudi lokal za pisarno in posvetovanja TPS daje na razpolago mestna občina.

TPS zbora vse, na katere se morajo vsi člani vabiti pisмено.

Seje so sklepne, če so poleg predsednika navzoči vsaj trije člani. Ako je predsednik zadržan, vodi sejo najstarejši član TPS.

Župan ima pravico udeležiti se vsake seje TPS in kontrolirati njegovo delovanje.

Zapisniki sei TPS se v treh dneh predlože županu, ki odloči o njih realizaciji, oziroma jih v važnejših primerih odkaze ali magistratnemu gremiju v sklopu ali finančnemu odseku v sklepanje in poročanje v občinski upravi.

Člani TPS ne dobivajo za svoje sodelovanje v TPS redoma nikakih nagrad. Izredne izdatke in izredno delo (n. pr. za potovanja, za večje spise etc.) pa primerno nagradi mestna občina, kadar so nastali izdatki ali se je izvršilo delo po naročilu ali na prošnjo po občinskem svetu v to pooblaščenega TPS.

Dijakom je samo čestitati, da se bavijo tako uspešno iz gole ljubezni z glasbo poleg študija, ki je kakor je znano na tej šoli zelo obsežen in zahteva od dijaka razmeroma dosti. Po orkestru sta zapela brata Stane in Bojan Lumar Jerbovo »Lahko noč«. Pevca sta še mlada, oba dijaka, inha-jata pa iz znane pevke družine Lumarjev. Saj ga ni v Ljubljani pevca, ki ne bi poznal njunega pred leti umrlega očeta, ki se je udeleževal v naših pevkah društvih in v operi. Stane je presenetil poslušalce z občutenim podajanjem in s svojim lepim metnim baritonom, Bojan pa s sigurnim nastopom in čistim, v dušo segajočim tenorjem. Dijak E. Odlasek je deklariral nekoliko patetično, toda učinkovito župančjevo »Zeljarsko«, mešani zbor dijakov šole je pa zapel Rotov »Očenaš«. M. Vetrčanek je zaigral dovršeno Čajkovskega Čansonetto, na klavirju ga je spremljal B. Borštnik. Oba sta presenetila poslušalce s preciznim in občutenim igranjem ter žela dolg aplavz. Borštnikove spretnosti pri klavirju smo občudovali, ko nam je zaigral sam Chopinov valček. Stane Lumar je zapel še Pahorjevo »Na poljanje«, mešani zbor pa dve narodni pesmi »Se davno mračje in »Hodi Micka domov«. Posebno pohvalo zasluži tudi mešani zbor, ki je dobro vpet in discipliniran. Po Pavčičevih pesmi »Pred durmi«, ki jo je zapel Bojan Lumar, je akademijo zaključil orkester s Hoffmannovimi pripovedkami in z zaključno koračnico.

Po akdemiji, ki je uspela zelo lepo in za dijakke Tehniške srednje šole nad vse častno in bi zaslužila polno unionsko dvorano,

kar bi dijake še bolj vzpodbudilo, njih fond pa povečalo, je bil otvorjen ples s kraljevskim kolom, ki ga je izvajal Soni boy Jaza. Dijaki in dijakinje so plesali z veliko vno-mo in srečo je sijala mladina iz oči, ko se je po postu zopet zavrtela.

Občni zbor „Ljubljanskega Zvona“

Ob številni udeležbi članov je imel »Ljubljanski Zvon« večeraj dopoldne v svojih društvenih prostorih v Gajevi ulici redni letni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik g. Lujo Drenovec. Po formalnostih je pozdravil vse navzoče, in pred prehodom na dnevni red izrekel posebno zahvalo vsem, ki so pripomogli k tako lepi in uspehi proslavi društvene 25letnice, kateri je društvo posvetilo v tem poslovnem letu glavno pozornost. Prosil je navzoče po-ročevalce ljubljanskih listov, naj v svojih poročilih to iskreno zahvalo vsem prijateljem in podpornikom društva ob tej priliki poudarijo.

Vse moči je društvo posvetilo torej proslavi 25letnice, ki je uspela moralno in tudi gmotno. Predsednik se je spominjal dveh umrlih članov, pokojnega dr. Brevskarja in Matije Dolničarja, katerih spomin so člani počastili s »slavac« klici. Pozdravil je brata Lojzeta Pippa, ki je bil pri pridu društvu in si je za njega razvil pridobil velike zasluge. Občni zbor je soglasno imenoval g. Pippa za častnega člana društva in je on prvi redni član, ki mu je bila podeljena ta čast.

Zanimivo je bilo tajniško poročilo g. Ivana Ošabna, ki prida, da so člani kakor tudi funkcionarji izpolnjevali svoje dolžnosti nad vse vestno in marljivo. Društvo je imelo 106 pevskih vaj, in sicer 44 vaj z mešanim zborom, 32 z ženskim zborom in 30 z moškim zborom. Udeležba je bila razmeroma dobra, če pomislimo, da so vsi člani zaposleni, nekateri celo v večernih urah. Nobene vaje pa niso zamudili Bončar Milena, Hrastnik Anica, Pelan Olga, Robida Mara in Milač Ivo. Razdelili so si nagrado za najpridnejše člane, ki jo je v ta namen ustanovil naš agilen delavec na glasbenem polju odvetnik dr. Švigelj.

O živahnem delovanju prida tudi dejstvo, da se je društvo udeležilo 10 raznih prireditev, pri čemer pa ni večeto petje pri pogrebih. Društvo je zapelo podoknico bratu Leonu Wohinzu ob poroki, g. Stuchlyu ob 50letnici poroke in novoporočenca Božičevi in Alešu. Sodelovalo je nadalje pri savi proslavi na Taboru, na novinarskem koncertu v Unionu, pri proslavi 120letnice Ilirije, na Silvestrovem večeru, na maskaradi, na proslavi v prid francoskim poplavljencom, na mladinskem koncertu in na lastni 25letnici.

Pristopilo je 33 novih ustanovnih in 5 novih podpornih članov, tako da šteje društvo sedaj 231 ustanovnih, 213 podpornih in 86 rednih članov. O stanju blaginje je poročal Lojze Lombar, o arhivu Joško Jamnik, o gospodarstvu g. Lojze Pipp, o umetniškem delovanju društva pa pevovalci g. Zorko Prelovec. Poročilo je o pevskih uspehih društva, ki je doseglo že tako višino, da mu merodajni forum ne odeda, da je resno koncertno in kulturno društvo. Za 25letnico je pevovodja naprtil članom težak program, ki so ga po pevcu in pevke zmagali v splošno zadovoljstvo. Društvena publikacija »Zbor« se je razvila v odlično revijo po tisku in po vsebini. Po bodrih besedah pevovodja sta revizorja g. Jože Grlic in g. Jos Pleterski izjavila, da sta našla vse v najlepšem redu in predlagala absolutorij, ki ga je občni zbor sprejel.

Po odmoru je predsednik pozdravil še navzočega zaslužnega člana ravnatelja mestne zastavljavnice g. Esta, ki se je zahvalil z bodrih besedami in čestitil članom k njih uspehom v preteklem letu. Pri volitvah so bili izvoljeni z vaklikom za predsednika zopet g. Lujo Drenovec, za odbornike pa Lojze Lombar, Jože Jamnik, Lojze Pipp, Dore Matuli, Ivan Ošabn, Anton Boh, Avgust Koblica, Janko Artač, Jože Grlic, Jos Pleterski, Danica Pelan, Marica Ramšek, Kazimir Drašlar, Ljubo Gabrovšek in Ludvik Wohinz. Pri raznoterosti je poleg drugega omenil pevovodja g. Prelovec, da ima v načrtu izletne koncerte, s katerimi bo pričelo društvo, če se mu dovoli vsaj polovična vožnja, jeseni bo pa zbor nastopal večje koncertno delo. Okoli polnočja je predsednik zaključil občni zbor, nakar se je takoj vršla vaja moškega in mešane zbor.

Radioprogram

Cetrtek, 8. maja.

13.30: Reprodukcijska glasba; 13: Časovna napoved, bora, reprodukcijska glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Jože Lavrič: Iz finančnega gospodarstva; 19: Dr. Mirok Rupel: Srbohrvaščina; 19.30: Dr. Ražem: O domoljubju; 20: Koncertni večer. Sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet (slovenske narodne), baritonist g. Anton Šubelj, prof. Ivan Noč (pojoča žaga), pri klavirju gđ. Marica Vojnakić. Spored g. A. Šubelj: Zamorske narodne pesmi; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Koncert Radio-orkestra; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 9. maja. Časovna napoved, bora, reprodukcijska glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Bajc: O jeziku in jeziki; 19: Gospodinjina ura, gđ. Cilka Krehova; 19.30: Dr. Stanko Leban: Italijanska; 20: Glasbeno predavanje, dr. Pavel Okina; 20.30: Pevski koncert g. Staller-Stotterjeve; 21: Koncert Radio-orkestra; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

V ŠOLI.

— Kaj je dejal bog Adamu, ko je grešil?

— Bog je dejal: Ker si grešil, Adam, boš rodil v mukah ti, tvoj sin in tvoja žena...

Za tekstilno šolo v Kranju

Hvalevredno delo županstva v Kranju — Šola naj bi pričela poslovati že s šolskim letom 1930/31

Po vojni se tekstilna industrija tudi pri nas krepko razvila. Najhuši ter skoro edini nasprotnik uspešnega razvoja naše mlade tekstilne industrije je strokovna neizvežbanost našega delavstva. Dokler se tej neizvežbanosti ne odpomore, se tudi pri najboljši volji delodajalcev ne more zboljšati materialni položaj našega delavstva, zaposlenega pri tekstilni industriji. Zato našim domačim ljudem tudi ni dana možnost boljše zasluge z zasledo dobro plačanih mest v tekstilnih tvornicah.

Predilski, tkalski, apreterski ter barvski mojstri in drugi strokovnjaki v naši tekstilni industriji so skoro izključno inozemci: a to ne le, ker je večina kapitala investirana v naših tvornicah, inozemskega izvora, ampak v prvi vrsti zato, ker dobro izvežbanih domačih strokovnjakov — razen morda par izjem — sploh nimamo.

Nehoté se vprašamo po vzroku teh za nas žalostnih pojavov. Odgovor avtomatsko sledi iz odgovora na vprašanje, kako so ta problem rešile države, ki so v tem pogledu daleč pred nami. V središčih tekstilne industrije so države, nekatere že pred dobrimi 100 leti, organizirale strokovne šole za tekstilno industrijo, ki vzgajajo potrebni naraščaj strokovnjakov ter s pripravljenimi večernimi tečaji za danesne skrbje za nadaljno strokovno izobrazbo delavcev. Te strokovne šole so večinoma bogato opremljene z najmodernejšimi stroji in učnimi pripomočki ter z izdatnimi državnimi subvencijami vrše svoje kulturno-gospodarsko poslanstvo v splošno zadovoljstvo tekstilne industrije in v dobrobit strokovnega delavstva.

V naši državi pa še zdaj nimamo tekstilne šole, ki bi vsaj v mali meri odpravila sedanjemu težkemu stališču domače tekstilne industrije ter njene delavstva, dasi bi bila taka šola že pred leti nujno potrebna.

Ker bo tudi ob uspešnem delovanju tekstilne šole treba računati le na počasno zboljšanje razmer, se z ustanovitvijo tega zavoda ne sme več odlašati, temveč se mora na merodajnih mestih storiti vse potrebno, da se bo mogel redni šolski pouk pričeti že s šolskim letom 1930-31.

Kaj se je doslej storilo za ustanovitev tekstilne šole? To vprašanje bo nedvomno zanimalo vsakogar, ki je prepričan o nujni potrebi ustanovitve takega zavoda.

Prvo je uvidelo potrebo ustanovitve tekstilne šole mestno županstvo v Kranju, kjer se je radi ugodnih krajevnih razmer koncentrirala tekstilna industrija dravske

banovine in kjer je zato najprimernejši kraj za sedež tega važnega učnega zavoda.

S priznano agiliteto je mestno županstvo v Kranju na prostoru kranjske Mestne hranilnice že pred leti pričelo z gradnjo poslopja za tekstilno šolo ter ga v surovem stanju tudi dovršilo.

Ker pa kranjsko mestno županstvo samo ni premoglo velikih stroškov za opremo tekstilne šole, se je za stvar zavzel bivši ljubljanski občinski odbor, ki je v to svrhu določil primerno vsoto. Tudi država ter tekstilna industrija sta obljubili šolo podpirati.

Komisar bivše oblastne samouprave ljubljanske oblasti je s podelitvijo študentskega bodečemu učnemu osebju na tekstilni šoli omogočil strokovno pripravo v inozemstvu tako, da bi se po začetnem programu zamogli pričeti s poukom na tekstilni šoli že letos v septembru.

Po likvidaciji oblastne samouprave se je bilo hati, da se bo določen rok za otvorenje šole radi prenosa poslov z oblastne na kraljevsko banko upravo zakasnil. Ta bolezan pa je bila neupravičena, ker je banka uprava dravske banovine takoli uvidela važnost in nužnost problema ustanovitve tekstilne šole v Kranju ter je v svojem prvem proračunu celo povečala po bivši oblastni samoupravi v ta namen določeno vsoto.

Vendar izkazuje proračun za najnujnejšo opremo tekstilne šole še vedno znaten primanjkljaj. Upati je, da bo banka uprava premostila vse težkoče ter našla potrebna sredstva, da se bo tekstilna šola že letos do septembra odprela. Hkrati pa je pričakovati izdatne materialne podpore in pomoči vseh, ki so ustanovitvi tekstilne šole v Kranju naklonjeni ali na njej zainteresirani, predvsem pa na pomoč države in tekstilne industrije.

Vsako izgubljeno leto bi pomenilo zelo mnogo ter spravilo v opasnost vso tako idealno in srečno započeto akcijo.

Predvsem pa je želeli, da bi agilno kranjsko mestno županstvo, ki je vedno uspešno zagovarjalo nujno potrebo ustanovitve tekstilne šole, v najkrajšem času dovršilo vsa dela stavbe, da v jeseni učenci ne bi morali bivati v svežih, nehižljenih prostorih.

O organizaciji in programu tekstilne šole več ob času, ko bo definitivno določen termin otvoritve tega prepotrebne zavoda. Vsi moramo želeli, da bi bilo to prav kmalu in da bi se mogel redni pouk pričeti že s šolskim letom 1930-31.

Ing. dr. Franjo Kočvar.

Mistinguett o življenju

Slavna pariška plesalka Mistinguett je stara že 60 let, pa kaže še vedno toliko veselja do življenja, da bi ji lahko zavidalo marsikatero dekle. Kramlja rada o tem in onem in tako je nanesel pogovor nekoč tudi na poedine faze človeškega življenja. Nekdo je vprašal Mistinguett, v katerih letih ima človek po njenem mnenju največ od življenja. Odgovor se je glasil, da ima vsaka doba svoje strani. Radost in romantičnost mladosti, modrost srednjih let in duševno ravnotežje z zadovoljstvom pozne jeseni življenja, vse to tvori celoto, iz katere se ne da noben del iztrgati, je dejala Mistinguett.

Vsaka ženska se ozira s težkim srcem na svojo mladost ko prekorači njeno mejo. Marsikatero lepo dekle je na pragu svoje življenske poti zavidalo starejšim ženam, da imajo toliko uspehov kljub visokemu številu let. To je pač stvar okusa in nazorov, pa tudi značaja. Marsikatero dekle je zavidalo, da se mi je posrečilo doseči to, po čemur je ona hrepnela. Jaz pa nobeni ne zavidam, čeprav sem po splošnemu mnenju že stara. Vsaka starost ima svoje lepoto, staranje za trezno mislečo žensko sploh ni problem, ker ohrani svežost duha, katere ji ne more vzeti nobena sila. Duševna sila prepreči telesno staranje in pomaga telesu uspešno upirati se teži let. Duševna mladost je vprašanje discipline.

Pa tudi mladost je lepa doba. Vsi se radi oziramo na preteklo življenje, kajti mlada leta so doba optimizma. V mladosti miče ne zavidajo starejšim ljudem, ker je prepričan da bo imel vse, kar imajo oni, še v večji meri, ko doseže njihova leta. Mlad človek ne dvomi o samem sebi, vse se mu zdi dosegljivo. Življenje je urejeno tako, da mora človek mnogo dati, če hoče mnogo dobiti. Nič ne more zametati mladini, če zavidajo starejšim ljudem, ki so že dosegli v praktičnem življenju uspeh. Toda z zavistjo se ne da v življenju nič doseči. Zavist jemlje človeku veselje do življenja ter mu brani ravnati pravilno. Ko pa človek slednjič doseže uspeh, vidi, da ga je drago plačal in da v resnici še daleč ni toliko vreden. In čudno je, da na stara leta večina ljudi vdičuje, da bi radi bili še enkrat mladi, češ, da bi si drugače uredili življenje. Če bi se jim pa želja izpolnila, bi živeli prav tako ali pa še bolj nespametno, kakor so prvi.

Če bi ljudi vprašali, katere leta življenja se jim zde najlepša, bi najbrž vsi odgovorili, da so najlepša leta ona, katere baž preživljajo. Oni, ki so dosegli v življenju največje uspehe, bi dejali z menoj, da je najlepša doba v življenju ona, v kateri so sami dosegli uspeh.

po katerem so hrepneli. Mladost te izkušnje še nima. Vsak človek si mora sam določiti najlepšo dobo v življenju, kajti sreča se rodi v misli.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 5. maja 1930. Katoličani: Pij V. Pravoslavni: 23. aprila.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Vihar B.
Opera: Zaprt.
Kino Matiča: Hadži Murat.
Kino Ideal: Nočni glas.
Kino Ljubljanski dvor: Divne lazi Nine Petrovne.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Lemšek, Resljeva cesta; Bohinc, Rimska cesta.

Iz gledališke pisarne

Drama

Pustolov pred vrati. Premijera te tragi-komedije znamenitega hrvatskega dramatika Bezovića, ki uživa z maloštevilnimi kolegi v dramatikah tudi svetovni sloves, bo v četrtek, dne 8. t. m. Glavna Begovičeva dela so: »Knjiga Boccadoro«, pesmi, »Hrvatska pesma«, »Myrrha«, drama v treh dejanjih, »Venus Victrix«, »Gosna Valey-ska«, drama v stihih in petih dejanjih. Premijera tega dela je bila leta 1905 v Zagrebu. Glavne vloze so igrali znamenita igralca Ljeka Šram ter Fidan in Borštnik. »Življenje za carja«, ciklus sonetov o prišli rusko-japonske vojne. »Stana«, drama v treh dejanjih, nagrajena z Demetrovo nagrado. »Vrelo«, zbrane pesmi. »Dunja v kovčegu«, roman. »Male komedije«, sedem enodejank. »Svatheni let«, drama v treh dejanjih. »Božji človek«, drama v treh dejanjih, nagrajena z Demetrovo nagrado in vprizorjena v velikim uspehom tudi v Ljubljani. »Pustolov pred vrati«, »Diogenes«, dramatizacija romana Avgusta Senoe, ki je imela v Zagrebu izvanredno velik uspeh. Poslednje Begovičev dramatsko delo je komedija »Amerikanska jaha v spitski luk«, ki je se danes na reortoriju zagrebskega narodnega gledališča.

Shakespearejeva pravljica komedija »Vihar« se vprizori v ljubljanski drami drvi ob 20. uri v običajni zasedbi za abonente reda B. V sored je drama zaprtja. V sredo pa se vprizori poslednjič v letošnji sezoni Nestorova veselozna »Za ljubezen so zdravila« za red D.

Opera

Jutri se poje v operi Puccinijeva opera »Boheme« z gđno Majdičevno, go Poličevno, gg. Gostičem, Črbo, Rumplom in Jankom v glavnih partijah. Dirigent ravnatelj Polič, režiser g. Krivčeki. Predstava se vrši za abonma B.

V sredo se poje Bellinijeva opera »Norma« z gospo Zlato Špeharjevo kot goskom v glavni partiji. Dalje pojo: za Thiersejevo, ga Kogel, gg. Marček, Betetto in Mohorič. Dirigent: g. Nefar, režiser g. Krivčeki. Predstava se vrši za abonma D.

V petek se ponove Kogoleve »Črne maske« z g. Primožcem v glavni partiji. Dirigent ravnatelj Polič, režiser g. Krivčeki. Predstava se vrši za abonente reda C.

Marica Luleva, sbrbica zagrebskega gledališča, gostuje v soboto 10. t. m. v naslovi paritji opere »Mamzelle Nitouche«.

Dnevne vesti

— **Beografske učiteljice v Brnu.** V petek zvečer je prispelo v Brno 36 učiteljic IV. letnika beografskega ženskega učiteljskega podvodstva prof. dr. Popovića in treh profesorice. Goste so pozdravili na kolodvoru v imenu Brna ravnatelj Janik, dalje jugoslovenski konzul Visković, v imenu češkoslovaško-jugoslovenske Lige prof. Filkuka, v imenu akademskega društva »Jugoslavija« dr. Mikuš. Za pozdrave se je pristojno zahvalil dr. Popović. Učiteljice so si ogledale žensko učiteljsko in razne zanimivosti mesta, zvečer so se pa odpelale preko Dunaja nazaj v Jugoslavijo.

— **Osebnost v višji skupini** je pomaknjen banški svetnik kr. banske uprave dravske banovine Rajko Mulaček.

— **Natečaj za docenta** in liktorja rusčine. Na filozofski fakulteti beografske univerze je razpisani natečaj za katedro teoretične matematike. Kandidati naj vložijo prošnje do 25. t. m. Na filozofski fakulteti v Skoplju je razpisani natečaj za kontraktualnega lektorja ruskega jezika. Prošnje je treba vložiti do 10. junija.

— **Razpisane službe.** Narodna banka razpisuje natečaj za 10 uradniških pripravnikov. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m. Zadruška za izučevanje jugovzhodnega Srema v Zemunu razpisuje natečaj za sekcijanskega inženjerja in tajnika. — Okrogni urad za zavarovanje delavcev v Velikem Bečkeretu razpisuje službo uradnika knjigovodske stroke. Prošnje je treba vložiti do 25. maja. Isti okrogni urad razpisuje službo pogodbenega zdravnika za splošno prakso. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m. Podrobosti vseh natečajev so razvidne iz »Službenih Novin« št. 100 z dne 3. t. m.

— **Iz »Službenih Novin«.** »Službene Novine« št. 100 z dne 3. t. m. objavljajo zakon o konvenciji o civilnem sodnem postopanju, podpisani v Haagu 17. julija 1908, pravilnik o ekspanziji advokatov na ozemlju beografskega apelacijskega sodišča, pravilnik o poslovnem redu v finančnem ministrstvu ter izpremembe in dopolnitve v navodilih o pristojnosti za posle resora ministrstva trgovine in industrije.

— **Nagrada za najboljšo skladbo.** Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado 15.000 Din za najboljšo skladbo, ki je napisana za veliki orkester in zbor, eventualno še soliste (sopra, kantata itd.). Skladbo je treba vložiti do 1. maja 1931 pri Filharmonični družbi v Ljubljani. Pogoji so sledeči: Pravico do udeležbe pri tekmovalstvu imajo vsi komponisti jugoslovenske narodnosti, živeli tudi izven meja naše kraljevine. Skladba mora trajati brez preluka najmanj 30 minut in mora biti še neizvajana. Tekst naj bo originalno jugoslovenski in literarne vrednosti. Skladba mora biti s črnilom čitljivo pisana, tekst v latinici, na ovojni skladbe naznačeno geslo, v zaprti kuvert pa priloženo avtorjevo ime.

— **Izlet Jadranske straže v Split.** Solin in Trogir. Se nekaj dni nas loči od zaključka prijav. Je še nekaj dni potem in potelti bomo z belim labudom po valovih sinjega Jadrana v reprezentančno mesto našega pomorstva. Mimo znamenitih letovišč severnega Jadrana, mimo košatega in poraslega Raba, mimo trgovskega Sibenika ob obali južne Dalmacije v veliko luko Split. Koliko praporov na jamborih ladni, parnikov velikih in malih nas bo pozdravljalo na binkoštno nedeljo. Stopili bomo na francosko obalo. Široko asfaltirana cesta, v ozadiju palače, spomeniki v ogradiju palače Dioklecijana, ki pričajo o najrazličnejših kulturah, v ospredju palme, visoke in košate in vse to razsvetljuje zdravo južno sonce. Mar smo v Nici? Ali smo v muzeju? Ne, v jugoslovenskem Splitu, katerega vsak kamen je zgodovinskega pomena. Le še nekaj dni nas loči in zaključimo prijave. Je še nekaj mest v A in B razredu prostih, tudi za pomladke je še nekaj prostora. Prijavitelj se nemudoma. Razred A Din 900.— ter vlak z vpisnino Din 60.—; razred B Din 700.— z vlakom in vpisnino Din 745.— in za pomladke ter dijake in dijakinje 430 Din. To so malenkostne vsote za res udobno potovanje štirih dni. Zahtevajte takoj prospekte. Prijave sprejme profesor F. St. Ljubljana, Vogelnja ul. 3 do 15. t. m.

— **Potovanje Nemcev v naša letovišča in na naše morje.** Potniški urad dnevnika »Mittag« v Düsseldorfu, ki že več let organizira društvena potovanja v vse evropske države, je propagiral preko svojih novic za letošnji prihodnji društveni potovanja v našo državo. Javljeno so do sedaj štiri skupine, od katerih prispe prva k nam 9. t. m. Pri organizaciji teh potovanj je sodelovala Zveza za tujski promet v Sloveniji. Gostje ostanejo nekaj časa na Bledu in v Ljubljani, potem pa odpotujejo na našo riviero. Drugo potovanje bo 31. maja, tretje 5. julija, četrto pa 6. avgusta. Doselej smo imeli večina goste iz južne Nemčije, potem potniškega urada Mittag pa dobimo privrkat v večjem številu goste iz bogate zapadne Nemčije.

— **Italijanski letalo v Zagrebu.** Letalo italijanske letalske družbe, ki vzdržuje letalski promet med Dunajem in Benetkami, je pred dnevi odletelo z letišča v Aspernu in srečno letelo do avstrijsko-jugoslovenske meje, potem je pa zašlo v mejo in izgubilo orientacijo. Po večernem križanju je prišel ugotoviti, da ima samo še malo benicija in je moral pristati na letišču v Zagrebu. Ko je letalo napolnilo tanko z benicinom, je zopet odletelo proti Benetkam.

— **S kroglo v glavi se šali.** O samomoru 38letnega Ivana Fröhla v Zagrebu smo že poročali. Zaradi bede v katero je zašel v brezposelnosti, si je poglaval kroglo v glavo. Poškodba je po mnenju zdravnikov smrtno nevarna, kljub temu pa samomorilec ni izgubil zavesti in je še pol v bolnico. Ima prebito lobo in je dobre volje ter se šali in prepeva. Zdravniki menijo, da Fröhli kljub močni naravi ne bo živel, ker mu je krogla nevarno ranila tudi možgane.

— **Vreme.** Končno so se vremenski poroki poboljšali in nam napovedujejo lepo vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Mariboru, drugod pa še deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 24, v Beogradu 23,2, v Sarajevu in Skoplju 22, v Zagrebu 21, v Ljubljani 19, v Mariboru 18 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,6 mm, temperatura je znašala 8,2.

— **Porotnik kot vlomilec.** Žena poka Ivanci iz Teletke je pred dnevi slišala pomoči sumljiv šum v pekarni. Vstala je in šla v pekarno, kjer je takoj spoznala, da hoče nekdo vlomiti v trgovino. Alarmirala je sosede, orožniki so pa ravno patuljirali po vasi in so vlomilca ujeli. Bila sta neki Matija Berdak in Pero Kucurški iz vasi Staršivac. Obo sta izročila orožniški postaji v Staršivcu, kjer so ju zadržali. Berdak je porotnik, pa ga to ni motilo, da ne bi vlomil v pekarno. Oba so pridržali v zaporu.

— **Redek plen.** V neki vasi pri Novem Sadu je ujel kmet Filip Winterstein kar 10 mladih lisic. Delal je na polju ter našel na lističu luknjo. Ker ni vedel, če so v njej lisice, je luknjo zamašil. Ko se je vrnil drugo jutro, je opazil, da je luknja odmašena. Zato je začel kopati in je po trudopolnem kopanju prišel do lističev gnezda, v katerem je bilo 10 mladih lisic. Stari lisici sta pa zbežala. Kmet je vzel mladiče domov.

— **Grozna nesreča med vožnjo z vlakom.** Včeraj dopoldne se je pripetila na progi med Trbovljami in Zagorjem smrtonosna nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Z mariborskim vlakom sta se vozila uslužbenec v železniški delavnici v Mariboru Kmetič in zidarski poir iz Maribora Rudolf Spindler. Bila sta odlovinu nekoliko višina in sta med vožnjo hodila iz vagona v vagon, se nagibala čez stopnišče in plesala po peronu, kakor da se vozita z vozom, ne pa z vlakom. Na onem kraju zasavske soteske, kjer se proga najbolj zoži, sta pa plačala svojo razposajenost z glavjo. Po drugem tiru je privozil v nasprotni smeri potniški vlak, katerega lokomotiva je zadel enega razboritega potnika v glavo in mu odtrgala gornji del lobanje. Nesrečnež se je oklenil svojega tovariša in tako je tudi tega doletela grozna smrt. Na kraj nesreče je prispela kmalu sodna komisija, ki je odredila, da so prepeleli trupli v zagorsko mrtvašnico.

— **Osnutek zakona o srednjeletniških in strokovnih obrtnih šolah.** V trgovinskem ministrstvu so sestavili komisijo, ki bo proučila osnutek zakona o srednjeletniških in strokovnih obrtnih šolah. Član komisije je tudi direktor Srednje tehniške šole v Ljubljani g. Josip Reiser.

— **Štiri služkinje samomorilke.** V Subotici so izvršile v 48 urah štiri služkinje samomor. Vse so pile lugovo raztopino. Dve sta si končali življenje, ker sta živele v divjem zakonu in sta lu moža tepla in zapodila iz hiše, Tretja je izšla stop pod oknom preiskovalnega sodnika. Obupala je, ker ji je gospodar, neki trgovec iz Subotice, odpovedal službo. Četrta je končala življenje zaradi nesrečne ljubezni.

— **Brezsrčna mati.** V Zabluju so našli v cestnem jarku truplo 6-mesečnega prežgadanega otroka. Orožniki so uvedli preiskavo in ugotovili, da je otroka rodila Neža Kovač in ga nato vrzla v jarek. Orožniki so jo aretirali. Pri zasliševanju je priznala brezsrčno dejanje.

Iz Ljubljane

— **Jurjevanje na Gradu.** Z letošnjim jurjevanjem so imeli prireditelji izjemoma srečo. Vse teden je deževalo in skoro neverjetno se je zdelo, da bi dobili lepo vreme baš v nedeljo. Vendar se je pa nas nebo usmili in jurjevanje na Gradu je bilo ob lepem vremenu zelo živo. Prireditelji so z uspehom lahko zadovoljni.

— **Praznik naših gasilcev.** Včeraj je bil Sv. Florjan, patron, gasilcev, katerega vojščaki so se zbrali pod vodstvom staroste Jugoslovenske gasilske zveze g. Josipa Turka že zgodaj jutraj na Krekovem trgu, od koder so odkorakali z dvema godbama v cerkev sv. Florjana k maši. Po maši so priredili obhod po mestu, potem so se pa priredili mestnim domom po kratkem nagovoru staroste g. Turka in g. Zupana razšli.

— **Brezposelnost v Ljubljani.** Zlastnost sliko brezposelnosti v Ljubljani je nudil davi prizor pred znano trgovino Kette na Aleksandrovi cesti. G. Kette je razpisal službo trgovskega sluga in davi je stalo že ob 7. pred njegovo trgovino okrog 60 brezposelnih. Bilo je mnogo poklicanih, žal pa samo eden izvoljen. Službo trgovskega sluga je g. Kette že oddal.

— **Danes val v Union.** Kjer se vrši koncert za revne ljubljanske otroke. Pričetek ob 20. uri. Spored koncerta je izbran in obeta visok umetniški užitek, posebno še glede na sodelujoče. Namen koncerta je povečati sredstva, s katerimi bi poslali čim večje število otrok k morju in na Gorenjsko. Občina sama tega ne zmore, ker so potrebe prevelike, zato se obrača na najširšo javnost za sodelovanje in pomoč. Dolžnost javnosti je, da se ne prireditelje pomočstveno udeležijo in s tem sodelujejo pri tej nadvse koristni akciji. Kdor si še ni preskrbel vstopnice, jo dobi zvečer pri blaznini od pol 8. ure naprej!

— **Moderni vrtni ograji.** Šapla Damilo, ravnatelj mestnega pogrebnega zavoda, si je zgradil enonadstropno vilo v Staničevi ulici. Zdal je v delu lična moderna ograja, kakršno ima že več hiš in vil v tej moderni ulici. Ta in še marsikatera druga nova ulica bi veliko pridobila na privlačnosti, če bi se ob hodnikih zasadila primerna drevesa na pr. okrog akacije ali kaj takega.

— **Obnova bli.** V zadnjem času je dobila lepo zunanje lice enonadstropna hiša tvornica Henrika Franca. V Hradeckega vasi obnavljajo enonadstropno hišo (št. 2), ki je last gospoje Josipine Čehnovar.

— **Iz Z naših cest.** Zadnje dni se je po pravilo cestišče na Grudnovem nabrežju in pa na Prulah. Da je posuto cestišče zdaj ravno in gladko, je moral opraviti svoje delo cestni valjar, zakaj brez njega se ne da napraviti dobra cesta.

— **Jugoslovenski pevski koncert** v pravem pomenu besede se bo vršil v soboto, dne 10. maja v umijski dvorani z izredno bogatim programom, na katerem je zastopana cela vrsta slovenskih, hrvaških in srbskih skladateljev. Na programu je 29 skladb, od katerih je 9 slovenskih, 19 hrvaških in 1 srbska. Koncert izvalja pevski zbor Jugoslovenskega učiteljskega podvodstva svojega zborovodje g. Srečka Kumarija. Vstopnice v Matični knjižarni.

Za hotele

potrebno kuhinjsko posodo, razne stroje, pribor v veliki izbiri i. t. d. dobiš najceneje pri tvrdki z železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

— **Iz Samaritanskega točaja.** ki ga priredi krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani v sodelovanju z rešilnim in gasilskim društvom, se začne jutri ob 6. uri zvečer v Mestnem domu. Kdor se je prijavil, naj pride ob tej uri k prvemu predavanju.

— **Nevihita s točo.** Po lepem dopoldnevu so se zbrali nad mestom črni oblaki in točno opoldne smo dobili pohlevno nevihto, med katero je padala precej debela toča.

— **Divne lazi Nine Petrovnet danes neprekinjeno zadnikrat** v kinu »Dvorn«. Kljub ogromnemu zanimanju občinstva za to krasno umsko filmsko delo, je »Ljudski kino« odločen film odbrati na spodu samo še danes, ker hoče z naglo menjavo sporeda skrbeti za čim večjo izbiro in pestrost svojega programa. — Zadnje predstave najlepšega filma divne Brigitte Helm se vrše ob 4., 6. in 9. uri zvečer. Nizke cene 2, 4, 6 in 8 din za sedeže in lože pri vseh predstavah omogočajo vsakomur ogled čarolijevega filma. Jutri nov spored in sicer veliki film »Asfalt«, krasna in veselečkovita filmska drama iz veselejšega življenja. V glavni vlogi Gustav Fröhlich in Betty Amann, umetnica, ki nastopa baš sedaj kot pesalja Saída v Ufinemu zvočnem filmu »Hladni Murat«.

— **Iz vojne slove.** G. Bizjak, Bojničeva ulica, nam je poslal Din 340.— za vojne slove. Zbirka bogate mize v gostini pri Sokolu g. Kunčič, sodavščar Din 100.—, neimenovani Din 240.— v počastje spomina pokojnega g. Zabukovca.

— **Zamenjan delnik.** Sreči je nekdo zamenjal v večernemu kazenskem molku delnik z domeljem. Dotolji dobi svoj delnik v Šubičevi ulici št. 5, II. nad., soba 5.

Iz Celja

— **Celjski mestni vojaški urad razglašja:** Vsi v mestu Celju bivajoči naborni obvezniki in vsi oni, ki so bili doslej nesposobni, pa so rojeni v letih 1905 do 1910 in po pristojnosti ne spadajo pod celjsko volno okolišje, vendar pa želijo iti kot taki na nabor v Celju, se pozivajo, da se osebno zgledajo do vključno 17. maja (izvzemši nedelje) v mestnem vojaškem uradu na celjskem magistratu v I. nadst., soba št. 2. Zglašiti pa se morajo v prej določenem roku tudi vsi oni mladeniči, rojeni v omenjenih letih, ki spadajo pod celjsko volno okolišje, a bi iz katerikoli vzrokov ne mogli iti na nabor z obvezniki iz svoje pristojne občine. Vsek obveznik mora prinesiti s seboj kolek za 5 Din.

— **Dr. Novačanov Herman Celjski** prvič na celjskem odru. V soboto zvečer so Mariborčani vprizorili prvič v celjskem gledališču odlično dramo celjskega rojaka dr. Antona Novačana »Hermana Celjskega«. Gledališče je bilo nabito do zadnjega kotička in mnogi so morali oditi s težkim srcem od razprodane blaginje. Mariborski gledališki ansambl je podal to krasno delo o slavi sinfa Celjskih z vso ljubuznjo in umetniško močjo. Občinstvo je bilo vznemirjeno nad delom samim in krasno vprizoritvijo in kar ni moglo prenehati z viharimi ovacijami. V tretjem odmoru je prejel pisatelj Novačan dva lepa šopka in krasen lorvorov venec, ki mu ga je poklonila celjska mestna občina. Včeraj popoldne so Mariborčani ponovili »Hermana Celjskega« za okoliško prebivalstvo, zvečer pa so vprizorili za abonente domačo opereto »Caridine Amacome«.

— **Umrtitvost v Celju.** V mesecu aprilu je umrlo v Celju 24 oseb, od teh 6 v mestu, 17 v javni bolnici in 1 v vojaški bolnici.

— **Iz policijske kronike.** Policija je prišla pred dnevi na Kralja Petra cesti 16-letno brezposelno Marijo V. iz Gaber, v trenutku, ko je ponujala v nakup srebrno možko uro za 100 Din. Pri zaslišanju je dejala izjavila, da je uro podedovala po svojem pokojnem očetu in da jo prodaja radi pomanjkanja denarja in ker je pokvarjena. Marija se je predstavila kot 17-letna Marija Križnikova iz Polze. Policija je uro zaplenila in naročila Marijo, naj prinese potrdilo o poštem izvoru ure in potrdilo svoje gospodinjice. Seveda dejala tega ni storila. Predmnoženje je pa orožniška patrulja Marijo aretirala in ugotovila njeno pravo ime, obenem pa je morala na podlagi dokazov priznati, da je uro ukradla 29. aprila delavcu Francu Knapu na Bežigradu pri Celju. Ker je vedela, kje skriva Knap v odsotnosti večni ključ, mu ga je izmaknila in odnesla iz zaklenjene omaro uro. Izročena je bila sodišču.

PRED GARDEROBO.

— Kje je moj klobuk?
— Morda je tale?
— Ne, moj je bil še čisto nov.
— Obžalujem, gospod vse nove klobuke sem že davno oddal.

Skupni predniki ljudi in opic

Proučevanje človeške in opičje krvi je pokazalo, da imata človek in opica najbrž skupne prednike.

Zadnja leta so začeli v sodni medicini rabiti tako zbrane krvne preizkušnje, da ugotove očetovstvo ali bolje rečeno, da izključijo nepravga očeta. Krvne preizkušnje temelje na tako zvanem isohaemagglutinatiji, to se pravi na pojavu, da more krvni serum gotove vrste ljudi uničiti krvna telesa druge vrste ljudi in nasprotno. Ta pojav so poznali ljudje že davno. Ze v stari kitajski knjigi »Sen engoku« »Zavračanje krvnih obdolžiteljev«, katero je spisal pod dinastijo Sung l. 1247, so opazili metode, po katerih se da ugotoviti krvno sorodstvo med dvema živčima človekoma in med mrtvim in živim na temelju krvne preizkušnje. Za nas te stare metode nimajo praktičnega pomena, pač pa dokazujejo, da je bila isohaemagglutinacija na Kitajskem in Japonskem splošno znana že v 13. stoletju. Kdo jo je odkril, ni znano.

Pri nas je to odkritje v zvezi z imeni Janskega, Landsteinerja in Shattocka, ki so šele začetkom tekočega stoletja opozorili znanstveni svet na agglutinacijo po zmešanju krvi dveh ljudi. Po agglutinacijskih sposobnostih je razdelil Landsteiner ljudi v tri skupine, katerim je dodal Jansky pozneje še četrto skupino in označil vse štiri z rimskimi številkami. Zdal se splošno rabijo črke in sicer O (ničla), A, B in AB. Izkazalo se je, da je pripadnost k tej ali oni skupini dedni znak, ki ostane vse življenje neizpremenjen. Nanj ne vplivajo niti bolezni, niti razni vplivi kakor kinin, arzen, salvarsan, narkoza, nosečnost, Röntgenovi žarki itd.

Razumljivo je torej, da so prišli razni raziskovalci takoj splošno na idejo izbrati te ugotovitve za antropologijo in poskusiti, če se dajo krvne skupine porabiti kot merilo plemenskih znakov. Morali so pa najprej ugotoviti, v koliko se krvne skupine ujemajo z morfološkimi plemenskimi znaki. Tu se je pokazalo, da ni neposredne zveze med gotovimi antropološkimi znaki in krvnimi skupinami. Vse krvne skupine se pojavljajo pri vseh plemenih, samo v različni eri. Tako je n. pr. pri nas najpogostejša skupina A, na vzhodu pa skupina B. Zelo zanimivi in važni so bili v tem pogledu eksperimenti s severoameriški Indijanci. Izkazalo se je namreč, da pri njih skoro sploh ni skupine B, skupina A pa pripada tako malo ljudi, da se da skoro govoriti o naknadnem mešanju. Za Indijance je namreč značilna skupina O. Zanimivi so tudi rezultati proučevanja krvi Avstralcev. Tudi tu manjka skupina B tako, da sta pomešani skoro v enakih delih skupini O in A. Zanimivo je, da se pojavlja karakteristična skupina nordijske rase A med protoindijci, pri narodu, ki ga prištevamo k primitivnim narodom. Res je sicer, da so tudi drugi znaki tega naroda bližji nordijskim, nego afriškim, vendar pa ta primer jasno kaže, kako dvomljivo in nezanesljivo je sklepati o neposredni plemenski zvezi na temelju podobne razdelitve krvnih skupin pri prebivalstvu. Po tej poti pridemo do prepričanja, da so Skandinavci in Papuanci najbližji sorodniki. Sedaj živčih plemen ne moremo karakterizirati samo po krvnih skupinah, kakor tudi ne po katerikoli plemenskem znaku.

Omenjena svetovna razdelitev krvnih skupin nas pa sili k domnevi, da je nastala na ta način, da se je kri dveh ali treh prvotnih plemen zmežala. Vprašanje je, kje se je to zgodilo. Skupina A je nastala najbrž v Severni Evropi, odkoder se je razširila proti vzhodu in jugu tja do Avstralije najbrž že v času, ko je bila Avstralija še ločena od kontinenta. Morda je pa tudi nastala v Severni Evropi in šele odtoč proti vzhodu. O prvotni skupini B vemo najmanj. Najbolj razširjena je zdaj v Indiji, kjer je 41% ljudi s to skupino krvi. Morda je njena domovina Afrika. Skupina O izvira najbrž iz Severne Amerike, odkoder se je razširila preko Grönlandije v Evropo in morda še dalje v Avstralijo ali pa tudi preko Južne Amerike in Polinezije. Močno je še sedaj zastopana na Filipinih.

Treba bo še mnogo raziskovanj in eksperimentov, predno bo to vprašanje docela pojasnjeno. Dosedanjih preizkušenj krvi je razmeroma še zelo malo, posebno pri afriških narodi. V Evropi je zdaj zelo težko iskati zvezo med serološkimi in antropološkimi rasami, kajti v historičnih časih je bilo križanje ras zelo komplicirano. Zato je smatrati vse dosedanje zaključke in razdelitve na razne tipe v najboljšem slučaju za preuravnjene. Da se lažje izrazi razmerje plemenskih skupin med prebivalstvom, so uvedli nekateri raziskovalci tako zvan biometrični rasni indeks, ki je dan po Hirsfeldu z razmerjem A+AB : B+AB, po Višnjevskem pa z razmerjem O+2A+AB : O+2B+AB. Po tem indeksu imajo n. pr. azijski narodi, pri katerih prevladuje skupina B, nižji indeks od evropskih. In zanimivo je, da so ohranili oni azijski narodi, ki so se preselili v Evropo, n. pr. cigani, ki so zapustili Indijo okrog l. 1200 in prišli k nam okrog l. 1400, karakteristično razmerje skupine svoje prvotne domovine. Po Verzarovem merjenju imajo ogrski Nemci v porečju Tise indeks 1,9, Madžari 1,3, cigani pa 0,7. Indeks ciganov

se razlikuje samo za 0,1 od indeksa Indov (0,6). Tudi ogrski Nemci, ki so prišli na Ogrsko l. 1710, so ohranili svoj karakteristični indeks, analogen Nemcem v srednji Nemčiji. Treba je pa omeniti, da so se cigani z drugimi narodi le malo mešali.

Cepnav se moramo strinjati z naziranjem, da sedaj živčih plemen ne moremo karakterizirati s tipičnim razmerjem krvnih skupin, vendar pomenijo krvne skupine velik korak naprej. Po svoji konstantnosti in neodvisnosti od zunanjih vplivov nam nudijo zanesljivejši vpogled v zgodovino, posebno glede na morebitni politični izvor človeka. Ze iz navedenega je razvidno, da mora segati delitev na skupine daleč nazaj v čase pred našo zgodovino. Vprašanje izvora človeka tudi po odkritju krvnih skupin ne bo pojasnjeno, vendar je pa za ta problem zelo zanimivo in važno odkritje krvnih skupin pri antropoloških opicah. S tem raziskovanjem se je pečala cela vrsta učenjakov, med njimi Dungen, Hirsfeld, Landsteiner, Miller, Troisier itd. Ugotovili so, da spadajo n. pr. šimpanzi po krvi k človeški skupini A. Niti agglutinin, niti agglutogen šimpanzov se kvalitativno ne razlikuje od človeškega. Doselej še ni bil najden šimpanz s krvno skupino B. Nasprotno imajo pa orangutani deloma skupino A, deloma pa B. Dalje je zanimivo, da imajo širokonosne opice skupino B, pri ozkonosnih pa niso našli niti skupine A, niti skupine B.

Te ugotovitve so zelo važne, tembolj, ker se krijejo s starejšimi ugotovitvami učenjaka Friedenhala, ki je preiskoval sorodnost med poednimi vrstami s pomočjo hemolize po zmešanju njihove krvi. Ugotovil je, da hemolizira serum človeške krvi krvna telesa sesalcev in širokonosnih opic, ne hemolizira pa krvnih teles ozkonosnih opic, orangutanov, gibbona in šimpanza. Tako se tudi kri volka, psa in lisice medsebojno ne hemolizira, pač se pa hemolizira kri psa in mačke. Razlika med človekom in antropoidi bi bila manjša od razlike med psom in mačko. Iz tega bi se dalo sklepati, da je politični izvor človeka možen. Gotove antropoidne opice bi imele potem takem skupen izvor z gotovimi človeškimi serološkimi plemeni. Seveda bi kazale te serološke razlike na pravadne čase, na dobo skupnih prednikov antropoidnih opic in ljudi.

NOGAVICE Z 160M

Najboljše, najtrajnejše, zato in najcenejše

Pred sodniki

Pendrek ga je bodel v oči
Ugleden ljubljanski obrtnik. Pride v sobo št. 28 z zagovornikom. Skesano vse prizna, toda izgovarja se, da je bil popolnoma pijan. Zgodilo se je pa takole. Obrtnik je pil s tovariši. Začeli so s slivovko in nadaljevali v več gostilnah z vinom, dokler ni bil obrtnik popolnoma pijan. V takem stanju je prišel navzkriž s stražnikom, ki ga je odpeljal na stražnico. Tu ga je drugi stražnik hotel spraviti v zasilni zapor, tedaj je obrtnik vzel stražniku pendrek iz roke in ga prekomil. To mu pa še ni bilo dovolj. Pograbil je še peocel v zaporu in jo vrgel na policaja ter ga še obrnil z nogo in ga ozmerjal s »prekletim pendromkom«.

Sodnik prečita ženino izjavo, po kateri mož res ni vaden pijanec in je bil popolnoma pijan ter ni vedel, kaj dela. Zaslišan je bil tudi stražnik. Sodnik obsodi obtožena na najmanjšo kazen 7 dni zapora.

Naval krvi, tesnoba srca, zaposlenost, dražljivost živcev, migreni, ožornost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

PRED RAZPRODAJO.

— Slišal sem, da je bilo v vašo trgovino vlomljeno. Trpite veliko škodo?
— Ne, nesreča ni prehuda. Baš večeraj sem namreč znižal cene za 20%.

VEČJA SKRB.

— Rešil si se velike skrbi, ko si omožil obe hčerki.
— Da, toda še večjo skrb imam, kako zopet omožiti svojo ženo.

NAPREDEK.

— Kako napreduje tvoja žena v šofiranju?
— Zelo hitro — cesta tudi napravi večkrat ovinek, če ga napravi moja žena.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

— Vse je v redu, — je vzkliknil, ne da bi se zmenil za lady Cynthia. — Polkovnik je zlat človek. Stučajno je bil pri njem član vlade.

— Kaj ste jima rekli? — je vprašal Trayne. — Htela sta tako po klancu da se je moral policaj podvizati, da ju je dohajal.

— Namignil sem jima, da bi mogli dobiti nazaj krono in v to mrežo sta se takoj ujela. Novine se niso poročale o tatvini in vlada stori vse, da ne pride afera v javnost. Glavno je, da molče novine.

Traynov avtomobil je drvel s hitrostjo, ki se daleč ni odgovarjala prometnemu redu. Kmalu sta bila na najbližjem vojaškem letališču v Kenleyu. Poveljnik je bil že telefonično obveščen o njenem prihodu in letalo je bilo že pripravljeno.

Čez pet minut sta bila na letališču, od koder se je hroneče letalo dvignilo in krenilo proti vzhodu.

XXII.

Graham Hallowell je bil vesel, ko je prišel nazaj v svojo kabino, ki je bila v primeri z umazanim in vlažnim krovom zelo prijetna in udobna. Zaklenil je vrata in šel pogledat, kaj počneja Colly. Sedel je v kotu svojega temnega skrivališča in si zakrival obraz z rokami. Ko je Graham vstopil, je dvignil glavo. Reče je kar šklepetal z zobmi.

— Misliš sem, da zopet prihaja ta surovina, — je dejal prestrašeno. — Kam so jo skrili?

— Ne vem.

— Kabino bi bil moral imeti na desnem boku. Kje je desni bok?

Graham je mislil, da na tako otročje vprašanje ni treba odgovoriti.

— Najbolje bo, da ostanem v moji kabini, — je dejal ne posebno navdušeno. — Vrnem se na krov, vrata pa zaklenem, da se ne boste bali.

— Kaj hočete storiti? — je vprašal drhteči Colley.

— Tega še ne vem, toda lopov mora izkrcati Hope, pa naj se zgodi kar koli.

Odšel je iz kabine, zaklenil za seboj vrata in pregledal vse kabine na levi strani ladje. Ker ni našel Hope Joynerjeve, je hotel preiskati še hodnik pod krovom. Tu je pa našel na oviro — hodnik je bil zagrajen z železnimi vrati, ki so se odpirala od znotraj. Splezal je po lestvici na mali krov in z veliko nevarnostjo je priplezal pod kapitanski mostiček. Tam v kotu je zagledal dve postavi, ki ga najbrž nista videli.

55

Pripognil se je in smuknil na desni bok ladje. K prednjemu podkrovju so vodile stopnice, toda možaka na mostičku bi ga opazila, če bi hotel tja doiti. Plazil se je previdno na rob krova in se spuстил dol. Imel je srečo. Vhod na hodnik je bil s te strani prost.

Ladja se je v vetru zibala liki igrača. Graham se je opotekal. Prva kabina, do katere se je primajal, je bila menda namenjena kapitanovim sinovom. Vstopil je. Nikogar ni bilo v kabini. Posadka je morala biti zaposlena pri strojih.

Vrnil se je v svojo kabino po blaznico in odejo. Našel je Colleya bledega v temnem kotu tesne kabine. Mučila ga je morda mrska bolezen. Zaklenil je ubogega sopotnika v kabino, krenil je po levo bčnem hodniku, zaprl železna vrata, sedel v kot in trdno zaspal.

Ni slišal, da se Eli Boss vrača, niti da so se odprla vrata. Toda dekle, ki je bilo sključeno na postelji, je planilo pokonci, čim je ključ zarožljajl v ključavnici.

— Zdaj si pa ogledamo vas. Zaloputnil je vrata in jel prizigati huč. Ropot je prebudil Grahama.

Hope Joynerjeva je stala pri postelji in se držala z obema rokama lesenega vzglavja. Samozavestno in zaničljivo je zrla v ostudni obraz Eli Bossa. Kapitan je obesil luč na kljuko in se poželjivo ozrl na Hope. Videla je, kako se mu oči od presenečenja širijo in postajajo podobne kolobarjem svetlomodrega plamena. Ni se umaknila niti ko se je iztegnila velika, umazana roka proti njenemu obrazu, in ni zakričala, ko se je dotaknila njenega nežnega obraza. Ostudna kosmata usta so bila napol odprta.

— Punca, lepa si! Se nikoli nisem videl tako lepe. Kakor svileni si.

Umaknila se je bojažljivo šapam in zdelo se je, da je pripravil pogled na deklitim strah moža ob zdravno pamet, kajti nenadoma jo je objel in pritisnil k sebi.

— Lepotica ... je mrmral.

Kar je začutil zadaj na tilniku nekaj trdega. Izpustil je dekle in ko se je počasi obračal, je čutil, da ga tišči nekaj v prsa. Ozrl se je najprej na revolver, potem pa na Grahama.

— Kaj pa to pomeni? — je vprašal ves zasopel. — Saj niste imeli revol-verja.

V odgovor mu je Graham pokazal z glavo na vrata, češ, glej, da izgineš.

— Kaj pa to pomeni? — je vprašal Eli Boss drugič. Revolver je imel zdaj nastavljen na želedec. Videl je, da bi bil takoj mrtev, če bi le ganil z roko. — Ven! — je zakričal Graham.

Onaj je okleval, končno se je pa od-majal počasi proti vratom. Tik pred vrati se je pa pogнал naprej, toda Graham je bil že pripravljen na to in smuknil je skozi vrata prej, predno jih je Boss zaloputnil.

Akademija svetovne revolucije

Kako pripravljajo ruski komunisti svetovno socijalno revolucijo

Stalinova politika je ponovno obrnila pozornost boljševskih prvakov na kapital in gospodarske rezerve v srednji in zapadni Evropi. Boljševiki še vedno upajo, da pride v državah tega dela Evrope do socijalne revolucije in da bo mogoče z inozemskim kapitalom dvigniti rusko industrijo. Zato napenjajo v Moskvi vse sile, da bi čim prej zavirale rdeče zastave nad vso Evropo. V ta namen je ustanovila moskovska komunistična akademija že lastni vojaški odbor, kateremu je poverjeno proučevati dosedanje komunistične revolucionarne akcije in pripravljati taktiko za bodoče boljševiške pokrete. Ta odbor, v katerem so v prvi vrsti inozemski komunisti, je izdal zadnje čase nekaj publikacij, ki morajo zanimati zapadno in srednjeevropsko javnost.

Glavni temelj publikacij komunističnega vojaškega odbora je, da je treba vse upore organizirati in voditi strogo po pravih vojaških taktikah in strategijah. V strateškem pogledu morajo biti komunistične akcije v rokah dobrih politikov, v taktičnem pa rdečih častnikov, ki so dovršili boljševiško vojno akademijo. Služatelji moskovske »vojne akademije svetovne revolucije« se uče organizirati in voditi poulične boje, graditi barikade, rabiti tehnična sredstva in pošiljati v boj vse pridobitve moderne tehnike. S tem naj bi v bodoče odpadle vse taktične napake, zaradi katerih so se vsi dosedajnji komunistični puči izjalovili. V Moskvi vzgajajo torej kader revolucije narnih poveljnikov, ki naj bi prevzel vojaško vodstvo socijalnih revolucij v inozemstvu.

Poleg te akademije imajo v Moskvi tudi posebne tečaje, v katerih se uče komunisti, kako je treba praktično voditi poulične boje. S tem hočejo boljševiki izboljšati vohunsko službo, razširiti komunistično propagando med civilno prebivalstvo in vojaštvo, pripraviti kader izvežbanih poveljnikov bojnih odredov in poskrbeti, da bodo množice revolucionarjev mogle in znale v odločilnem trenutku zasesti arzenale, vladna poslopja, vojašnice, kolodvorne itd. To so izšolane tehnične stotnje, določene za graditve barikad po ulicah, za razstreljevanje mostov in poslopij, za utrjevanje in obrambo posrednih delov mesta itd.

Sovjetsko državno založništvo je izdalo knjigo Anulova »Oborožena vstaja«, v kateri priporoča avtor kot vzor komunistično vstajo v Hamburgu,

kjer bi se bili morali komunisti učiti taktike pri policiji. Nedavno je izdalo sovjetsko državno založništvo pod naslovom »Bojna umetnost in razredni boj« točna navodila za bojevnike državljanske vojne. Tu je točno povedano, katere hiše je treba izbrati za obrambo, kje morajo stati strojne puške, kako graditi barikade itd. V vseh evropskih državah so baje že pripravljene rdeči častniki, izšolani v Moskvi.

Frak ali žaket?

So ljudje, ki na ženitev sploh ne mislijo, so pa tudi ljudje, katerim dela največje preglavice vprašanje, kaj naj ženini za poroko obleče, frak ali žaket. Ti ljudje so seveda v Parizu, kjer dajejo modi smer. Zdaj se začneja sezona porok v boljši pariški družbi in zato je razpisala francoska modna revija »Adam« anketo, ki naj bi pokazala, kako misli o tem širša javnost. Avtoritete na polju oblačnega so se izrazile o fraku - žaketnih problemih takole:

Andre de Fouquieres, ki velja za avtoriteto v moški modi, pravi, da je najlepši žaket s črno kravato. Jean Borotra, mojster tenisa, priznava, da je frak čez dan vedno eleganten. Filmski igralec Jacques se je ženi dvakrat, seveda samo v filmu, enkrat kot princ nezane dežele in tedaj je imel na sebi uniformo, drugič pa kot ribič v ribiški obleki, pa je vendar šlo. Slikar Dommegue in pisatelj Francois de Miomandre se zavzemata za žaket in samo župnik cerkve v Sante Clotilde trdi, da je frak bolj tradicionalen in korekten od žaketa.

Japonski patrijotizem

O japonskem patrijotizmu pripoveduje zanimive podrobnosti Henry Helsen. Veliko pozornost je vzbudilo, ko je umoril bivši policist Hukoji Kuroda komunističnega poslanca profesorja Yamamata, katerega je z bodalom dvanaestkrat zabodel. Profesor, dobrodušen in kratkoviden idealist, je bil pristaš stranke poljskega delavstva, katero je bila vlada razpustila. Policist je bil orodje v rokah tajnega patrijotičnega društva, katerega člani so prisegli, da ostanejo zvesti vsemu, kar je bilo in je in sicer skozi vseh svojih bodočih sedem življenj. Takih društev je v Tokiju nad 100. Nekatera imajo na programu tudi mržnjo do tujcev.

Konzervativnega Japonca najbolj razkači pogled na Evropce ali Američane, ki plešejo z Japonkami. Pred leti je neko tajno patrijotično društvo sklenilo napraviti temu konec. Ko je večja družba zvečer v hotelu »Imperial« plesala, so planili v plesno dvorano maskirani člani tajnega društva z bodali v rokah in so hoteli vse tujce poklati. Niso pa računali z ravnateljem hotela. Mož je dal brž zaigrati narodno himno, katere zvoki so tako vplivali na krvoločne napadalce, da so umaknili roke in obstali kakor vkopani. Orkester je neprestano igral narodno himno, dokler ni prišla policija. Maskirani patrijoti bi bili raje umrli, nego pokazali omalovaževanje državne himne. Stali so še vedno nepremično, ko jih je policija razoroževala in aretirala.

Leninova zunanost

Ko je prišel Lenin po končanih študijah v Petrograd, kjer je vstopil samo formalno v službo kot odvetniški koncipient, je postal v revolucionarnih krožkih kmalu znan. Pierre Chasles pa trdi, da Lenin med revolucionarji ni zavzemal prvega mesta. V teoriji in praksi so bili mnogi pred njim, vendar je pa vzbujal splošno zanimanje. Nekaj socijalnih demokratov se je zbiralo v stanovanju slušatelja tehnika Krasina, sedanjega sovjetskega diplomata. Krasin je dejal nekoč Selgunovu: »Poznam zanimivega moža, ki bi se rad seznanil z vami. Imenuje se Vladimir Ilič Uljanov«.

In Selgunov je pozneje opisal svoje prvo srečanje z Leninom. V sobo je stopil zelo skromno oblečen mož z oguljeno študentovsko čepico na glavi, v stari suknji in v kmečkih škornjih. Na laseh in bradi se mu je poznalo, da že dolgo ni bil pri brivcu. Selgunov je mislil, da ima pred seboj 40letnega moža, kajti Leninovo čelo je bilo močno nagubano in njegova pleša je bila že precej velika. Šele po daljšem opazovanju je Selgunov spoznal, da ima pred seboj mladeniča. Fizična zunanost je točno označevala Leninovo duševno stanje. Tovarši so nazvali Lenina »stari« ne toliko zaradi njegove zunanosti, kolikor zaradi njegove avtoritete in vzornega citiranja marksističnega evangelija.

PRI IZPITU.

— Gospod kandidat, vprašanje je vendar zelo lahko. Kaj je poligamija, to menda veste. Kako se pa imenuje zakon z eno ženo?

To je vendar mono ... mono ... — Monotonija, — zakliche kandidat ves prepoten.

MODERNA DEKLETA.
— Kakšno ime si izbral svoji hčerki.
— Betonija.
— To vendar ni nobena svetnica.
— Moja hčerka tudi ne.

Advokat

dr. Aleš Peršin

naznanja, da je preselil pisarno

v Dalmatinovo ul. 3/I.

Ljubljana, (poleg Kmetske posojilnice) Telefon 20-19

S z razred
r a milijonski
e č (V. razred) drž. razr. loterije
k so dosepele in jih morejo naši igralci obnoviti do 5. t. m. 8. t. m. se
e bo pričelo zrebanje, ki bo trajalo ves mesec. Posestnike naših srečk
bomo redno obveščali v časopisju o izžrebanih srečkah.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra 19

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn. trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

Najnovejša francoska dvokolesa Trophée de France. Velika zaloga. — Nizke cene. — Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franco pri

F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znakol ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Pisalno mizo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod »Miza/1523« na upravo »Slov. Narod«.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo, za stavbe ima stalno v zalozgi Ilirija, dr. z o. z., Ljubljana — Dumajška c. 46, telefon šte. 2820. 47/T

Sobo

oddam takoj prazno ali opremljeno. Naslov v upravi »Slov. Narod«.

Uradnik

večletni odvetniški sollicitator, književodja, slov. srbo-hrv. in nemški korespondent, stenograf in strojepisec išče mesta v odvetniški pisarni ali večjem trg. podjetju. Ponudbe pod »Verziran/1511« na upravo lista. 1511

Klaviirje

pianine, harmonije prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje najceneje tudi na obroke — tovarna klaviirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska 2. 1532

Gostilna

dobro ideoča, v Rošpohu pri Spodnji Kungoti, ob glavni cesti, po zelo ugodni ceni napredaj. — Pojasnila daje Franc Prah, Rošpoh št. 12. 1530

Za birmo

ure, zlatinino in srebrnino nudi najceneje Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred Škofijo 15. 1527

Za vodstvo

gozdarskih poslov iščemo adjunkta za takojšnji nastop. Biti mora jugoslovanski državljani, prost vojaščin, s a m e c, vešč nemškega in srbohrvatskega jezika. Šumski Ured Darda — Baranja. 1531

Na Bledu

novozidana hiša s 3 sobami in pritlikinami, z lepimi obrtnimi prostori, pripravnimi za vsako obrt, z elektriko za pogon in vrtom, elektrika in vodovod v hiši, v sredini vasi, 10 minut od kolodvora Bled-Jezero, je radi prenosa obrti poceni naprodaj. Pojasnila daje M. Jan, kovač, Bled 2. 1529

NA OBROKE

lahko kupite kar potrebujete skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah z posredovanjem

Kreditne zadruge

detajlnih trgovcev

v Ljubljani, Cigaletova ul. 1 1512

Makulturni papir

k 5 à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Naznanilo

Podpisani vljudno naznanjam, da sem izstopil kot solastnik iz plesarske tvrdke I. Genussi in drug, Igriška ulica 10, in otvoril lastno plesarsko delavnico na Sv. Petra cesti 33 (na dvorišču) ter se cenjenim naročnikom toplo priporočam ter jamčim, da bom vedno postregel s solidnimi cenami in prvovrstnim delom ter blagom

J. Hlebsč

pleskarstvo in ličarstvo

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 33 (na dvorišču)

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12

v oblekah in površnikih najcenejši!

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčnoljubljena mati, stara mati, sestra, teta in tašča, gospa

ROZA GEYER roj. Rus

zasebnica

dne 4. t. m. po dolgem trpljenju, prevideča s sv. zakramenti za umirajočo, v starosti 81 let, bogu vdano preminula. Pogreb blage pokojnice bo v torek, dne 6. maja 1930 ob 5. uri popoldne iz mrtvaške veže Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. maja 1930.

Globoko žalujoče rodbine:

GEYER, KOSEK, JOCHER, RUS in SPACEK.

Mestni pogrebni zavod občine Ljubljana